

GRUNT-MEJER ZYGMUNT MIECZYSLAW

pseud. "Zyga"

Urodził się 1 stycznia 1916 w Wilnie w środowisku inteligencji urzędniczej jako syn Jana, urzędnika magistrackiego i Zofii z Jachimowiczów, wywodzącej się z szlachty zaściankowej.

Po ukończeniu Szkoły Powszechnej nr 1 /kierowanej przez Stefanię Świdową/ wstępuje w 1930 do Korpusu Kadetów nr 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego we Lwowie, w którym kształci się do 1935, po czym odbywa czynną służbę wojskową w 3 Batalionie Saperów Wileńskich, w którego szeregach pozostaje także podczas kampanii wrześniowej.

Po nieudanej próbie przedostania się do WP na Zachódzie w czasie kolejnych okupacji Wileńszczyzny pracuje zarobkowo w różnych instytucjach litewskich i niemieckich.

Po zdaniu matury w tajnym szkolnictwie w marcu 1943 żeni się z → Janiną Kłosińską, a w październiku tegoż roku wstępuje do partyzantki, do → 5 Brygady Wileńskiej AK "Łupaszk".

Tu zostaje d-cą 1 plutonu tzw. "kompanii szturmowej". Bierze udział we wszystkich znaczących akcjach Brygady, a więc pod → Łyntupami, → Szodziejkami, w → Worzianach, pod → Radziukami, w → Jasieniu, na trasie → Swir-lichalski, pod → Pohulanką, → Sużanami itd.

Na przełomie kwietnia i maja 1944 uczestniczy w akcji przeprowadzonej wspólnie przez 5, 1 i 6 brygady przeciwko partyzantce sowieckiej pod → Wiszniewem.

W natarciu na Wilno w lipcu 1944 G-M. nie bierze udziału, gdyż jego Brygada /zgodnie z rozkazem Komendy Głównej AK potwierdzonym przez → "Gen. Wilka" / przed rozpoczęciem → operacji "Ostra Brama" zaczęła wycofywać się na Zachód.

Wobec zaciskającej się sowieckiej obręczy wokół Brygady pod koniec lipca 1944 "Łupaszka" rozwiązuje ją koło → Porzecza.

G-M. podążając dalej dociera do Mord /pow. siedlecki/, gdzie wykonując rozkaz swego d-cy składa meldunek przedstawicielowi AK o sytuacji zaistniałej w Wilnie.

W Lublinie włącza się w szeregi PCK i działa w Przyfrontowej Czółówce PCK w okresie Powstania Warszawskiego.

Latem 1945 organizuje punkt PCK w Uście, gdzie też łączy się z zoną przybyłą z Wilna. Utrzymuje kontakt z "Łupaszka" do czasu jego aresztowania w czerwcu 1948, po czym sam zostaje aresztowany 18 sierpnia.

Po półrocznym śledztwie i pięcioletnim więzieniu wraca do domu, ale jest nieustannie nekany i dyskryminowany przez władze PRL. Wprawdzie po październiku 1956 udaje mu się ukończyć Wyższą Szkołę Ekonomiczną i zdobyć tytuł mgr ekonomii, to jednak w ciągu 30 lat pracy zawodowej trzydziestokrotnie zmuszono go do zmiany miejsca zatrudnienia.

Jego zaskugi bojowe i działalność w AK zostały uhonorowane: awansem na XI stopień ppor. czasu wojny, Srebrnym Arzysem Zaskugi z Mieczami, Arzysem Armii Krajowej, Medalem Wojska oraz Odznaczeniem za Kampanię Wrześniową - wszystkie nadane przez Rząd Emigracyjny w Londynie.

Relacja własna

E. Banasikowski, Na zew Ziemi Wileńskiej, Paris 1988, Editions Spotkania

D. Fikus, Pseudonim "Łupaszka", W-wa 1990, Agencja Omnipress

Jan Małinowski

